

Dětské lékařství 3

obor Všeobecná sestra

NOVOROZENEC A KOJENEC

- Dětské lékařství
- Novorozenec a kojeneček
- Obor: Všeobecná sestra
- MUDr. Marie Nejedlá
- Akademický rok 2025/26

- Proč je významná péče matky/jiné osoby o novorozence a kojence v pediatrii ?

CÍLE VÝUKY

Student

- charakterizuje období novorozence a kojence
- popíše adaptační proces po narození
- rozpozná fyziologické a patologické projevy
- chápe zásady péče o novorozence
- vysvětlí význam kojení a prevence

Vložte časovou osu vývoje dítěte
během prvního roku

DEFINICE OBDOBÍ

- novorozenec: 0–28 dní života
- kojeneček: 1 měsíc–1 rok
- období intenzivního růstu a vývoje
- vysoká citlivost na změny prostředí

ADAPTACE NOVOROZENCE PO PORODU

- první nadechnutí
- změny krevního oběhu
 - fetální→postnatální
- termoregulace
- adaptace metabolismu
- navázání kontaktu s matkou

Uveďte podle tabulky vlevo konkrétní příklady, v čem jsou první hodiny po porodu významné

- X
- X
- X
- X
- X
- X

FYZIOLOGICKÉ ZNAKY DONOŠENÉHO NOVOROZENCE

- hmotnost a délka
- barva kůže
- držení těla
- reflexní aktivita
- fyziologické funkce

Vložte schéma znaků
fyziologického novorozence
podle tabulky vlevo

X

X

X

X

X

APGAR SKÓRE

Co se hodnotí

- srdeční akce
- dýchání
- svalový tonus
- reflexy
- barva kůže

Vysvětlete hodnocení v 1., 5. a 10. minutě života.

NOVOROZENECKÉ REFLEXY

Vložte obrázky reflexů v tabulce vlevo

- sací reflex
- pátrací reflex
- Moroův reflex
- úchopový reflex
- Babinského reflex

FYZIOLOGICKÉ STAVY NOVOROZENCE

- novorozenecká žloutenka
- pokles hmotnosti
- olupování kůže
- hormonální krize
- přechodné změny stolice

Podle čeho se odliší fyziologické a patologické projevy v tabulce vlevo?

- **Novorozenecká žloutenka**
- **Patologický icterus**
- **Fyziologický pokles hmotnosti**
- **Patologický pokles hmotnosti**
- X
- X
- X
- X
- X
- X

PÉČE O NOVOROZENCE PO PORODU

- zajištění tepla
- hygiena
- bonding
- identifikace dítěte
- prevence infekce

Co je to bonding matky a dítěte?

SCREENINGOVÁ VYŠETŘENÍ

Jaké nejčastější konkrétní vrozené vady jsou zachycené screeningem?

- novorozenecký screening
- screening sluchu
- screening kyčlí
- pulzní oxymetrie
- význam včasného záchytu

X

X

X

X

X

X

X

X

KOJENÍ

- význam mateřského mléka
- výhody pro dítě
- výhody pro matku
- správná technika kojení
- doporučení WHO

Jaké výhody má kojení pro dítě?

Jaké výhody má kojení pro matku ?

Co doporučuje WHO ke kojení?

UMĚLÁ VÝŽIVA

- indikace náhradní výživy
- příprava formule
- hygienické zásady
- rizika nesprávné přípravy
- edukace rodičů

Kdy je indikována náhradní výživa?

Jaké jsou základní druhy formulí?

Jaké jsou hygienické zásady přípravy?

Jaká jsou rizika nesprávné přípravy?

RŮST A VÝVOJ KOJENCE

Vložte vývojové milníky kojence

- růst hmotnosti a délky
- psychomotorický vývoj
- vývoj motoriky
- sociální kontakt
- vývoj řeči

X

X

X

X

X

X

X

X

X

X

VÝŽIVA KOJENCE

- V jakém věku se zavádějí příkrmy?
- Z čeho se připravují příkrmy?
- Jak minimalizovat riziko alergií?
- výlučné kojení
- zavádění příkrmů
- pitný režim
- prevence alergií
- zásady správné výživy

HYGIENICKÁ PÉČE O KOJENCE

Jak se pečuje o pupeční pahýl?

- koupání
- péče o kůži
- přebalování
- péče o pupeční pahýl
- prevence opruzenin

Jak se pečuje o kůži kojence?

Jak se předchází vzniku opruzenin?

OČKOVÁNÍ V KOJENECKÉM VĚKU

Jaké jsou nejčastější reakce po očkování ?

- význam očkování
- základní očkovací kalendář
- povinná a doporučená očkování
- reakce po očkování

Jak vysvětlíte rodičům, kteří odmítají očkování pro své dítě jeho význam?

NEJČASTĚJŠÍ ONEMOCNĚNÍ KOJENCŮ

Vložte piktogramy příznaků
onemocnění v tabulce vlevo

- respirační infekce
- koliky
- průjmy
- febrilní stavy
- reflux

ROLE SESTRY V PÉČI O NOVOROZENCE A KOJENCE

Jak by měla sestra komunikovat s matkou, aby podpořila její kojení ?

- monitorace fyziologických funkcí
- edukace rodičů
- podpora kojení
- prevence komplikací
- psychická podpora rodiny

X

X

X

X

X

X

X

X

SHRNUTÍ TÉMATU

- první rok života je klíčový pro vývoj dítěte
- důležitá je správná výživa a prevence
- novorozenec vyžaduje specifickou péči
- sestra má významnou roli v edukaci rodičů

KONTROLNÍ OTÁZKY

- Jaké jsou hlavní adaptační změny po porodu? X
- Jaké reflexy sledujeme u novorozence? X
- Jaké jsou výhody kojení? X
- Jaké jsou zásady hygienické péče o kojence? X
- Jaká je role sestry v edukaci rodičů? X